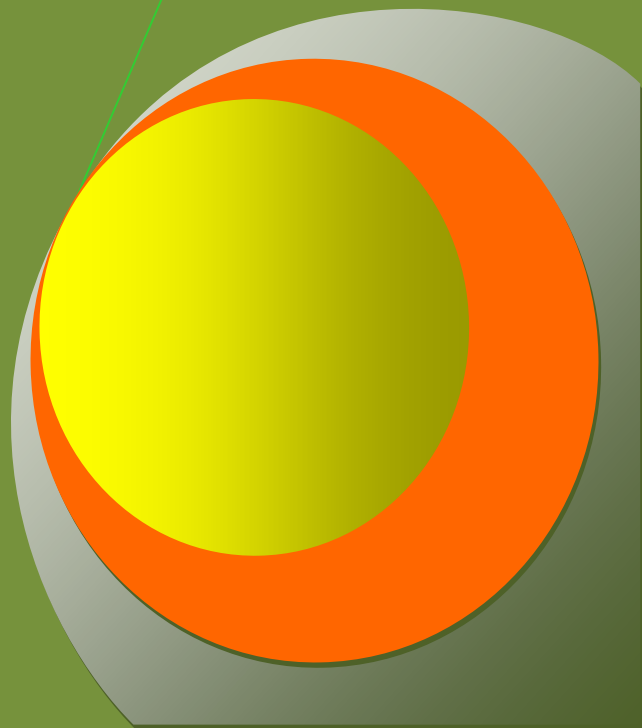

**POROČILO O DELU ZDRAVIH ŠOL
V ŠOLSLEM LETU 2009/2010**

IVZ INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA REPUBLIKE SLOVENIJE

POROČILO O DELU ZDRAVIH ŠOL V ŠOLSLEM LETU 2009/2010

Izdajatelj:

Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije, Trubarjeva 2, Ljubljana

Avtorica:

Nina Scagnetti

Vsebinski pregled:

Mojca Bevc Stankovič in Vesna Pucelj

Oblikovanje:

Andreja Frič

Logotip:

Brane Žalar

Elektronski vir.

www.ivz.si

Publikacija ni lektorirana.

Ljubljana, november 2010

VSEBINA

Uvod	4
Poročilo o dejavnostih Zdravih šol	4
Rezultati z interpretacijo	4
1. Načrtovanje	4
1.1 Vsebina nalog	4
1.2 Cilji Zdravih šol	8
1.3 Ciljne populacije	9
1.4 Izvajalci	11
1.5 Trajanje nalog	12
1.6 Metode in oblike dela	12
1.7 Rdeča nit	13
2. Evalvacija	14
2.1 Ocena uspešnosti izvedenih nalog	14
2.2 Kako naprej?	15
2.3 Povzetek	15
Pomembni dogodki v šolskem letu 2009/2010.....	15

Uvod

Slovenska mreža Zdravih šol od šolskega leta 2008/09 dalje povezuje 212 osnovnih šol, 47 srednjih šol, 7 dijaških domov, ob njih pa še Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana ter Center za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Kamnik. Od teh 268 izobraževalnih zavodov je preglednice za načrtovanje in evalvacijo dejavnosti v okviru Zdravih šol za šolsko leto 2009/10 izpolnilo 235 vodij šolskih timov (86,6%).

Poročilo o dejavnostih Zdravih šol

obsega načrtovanje in evalvacijo programov oz. nalog s področja promocije zdravja na 235 šolah od skupno 268.

Pri **analizi načrtovanih nalog** smo iskali odgovore na naslednja vprašanja:

- Katerim vsebinam so se Zdrave šole najbolj posvečale?
- Komu so bile dejavnosti v okviru promocije zdravja na šoli namenjene?
- Kdo je posamezne naloge, akcije in projekte izvajal?
- Kakšen je bil časovni obseg izvedenih nalog?
- Katere metode so izvajalci pri tem uporabili?

Evalvacija opravljenih nalog

Sistematično pridobljeni podatki so bili osnova za ugotavljanje, v kakšni meri so bili zastavljeni cilji realizirani. V letu 2009/10 so standardne preglednice za načrtovanje in evalvacijo regijski koordinatorji zbrali ter vnesli v elektronsko bazo sami. Podatke je še zadnjič pridobival nacionalni tim Zdravih šol na IVZ edino za regijo Ravne in za šole 1. kroga Zdravih šol.

Obdelava podatkov

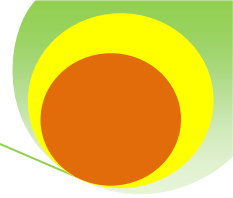
Podatke o vsaki posamezni izvedeni nalogi na vseh šolah, vpisane v enotne tabelarne preglednice, smo najprej kodirali, nato pa jih s programom Microsoft Access 2000 vnesli v bazo. Devet ločenih baz iz posamičnih slovenskih regij in deseto za Zdrave šole iz 1. kroga smo združili v skupno bazo, ki smo jo v nadaljevanju prenesli v program SPSS 11.0 za Windows in v njem naredili osnovne statistične obdelave.

Rezultati z interpretacijo

1. Načrtovanje

1.1 Vsebina nalog

Za šolsko leto 2008/09 je na regijske zavode za zdravstveno varstvo ali na IVZ podatke posredovalo 235 institucij (87,7%), vključenih v Slovensko mrežo zdravih šol: 184 osnovnih šol (86,8%), 40 srednjih šol (80,0%), dve šoli s prilagojenim programom

(100%), 7 dijaških domov (100%) ter Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana in Zavod za invalidno mladino Kamnik. Skupno so šole v okviru Slovenske mreže zdravih šol izvedle 2857 različnih nalog.

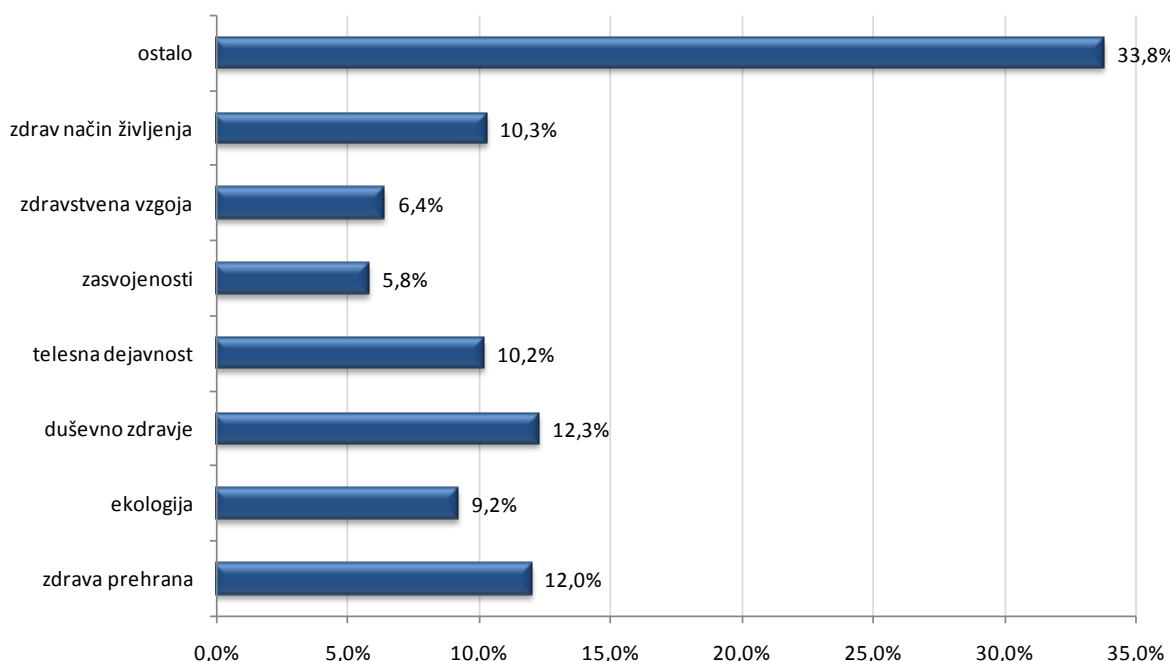
V Šoli, kjer v preteklem šolskem letu izvedli največ dejavnosti, so poročali kar o 46 različnih nalogah, v dveh šolah pa so izvedli le po dve nalogi. V povprečju je torej vsaka dejavna Zdrava šola izvedla dvanajst nalog.

Pri tem so bila vsebinska področja promocije zdravja različno močno zastopana. Še posebej priljubljene vsebine so bile:

- Krepitev **duševnega zdravja** s projekti *Samopodoba*, *Vrstniška mediacija*, *Naj učenec*, *»Skriti prijatelj«*, *Sodelovanje s starši*, *Kakšen je moj odnos do samega sebe ...*, *Brez megle v glavi*, *Razvijanje čustvene inteligence*, *Dvig samopodobe učencev*, *Stres in samomor*, *Merjenje razredne klime*, *Timska harmonija*, *Za dobro počutje kolektiva* in delavnice na temo duševnega zdravja za vse delavce šole ali delavnice socialnih veščin za učence.
- Za spodbujanje **zdrave prehrane** se je marsikatera šola odločila za vključitev v projekt *»Šolska shema sadja«*, potekale so delavnice kot so na primer *Izdelovanje sadnih minjonov* ali *Kuharska zmešnjava*, pa tudi projekti *Naj pogrinjek*, *Solatka nagraduje*, *Njamsi, njamsi. Vse moram poskusiti*, *Košarica sadja*, *Marenda*, učenci pa so še spoznavali pomen označevanja živil oz. branju deklaracij, navajali so se na čistočo in red v jedilnici, kuharice pa so se izobraževale za sestavo in pripravo zdravega obroka.
- Prizadevanja za **zdrav način življenja** so zaznamovale naloge *Zdravje – vrednota da ali ne?*, *Zdrav življenjski slog – kaj je to?*, *Kaj storim vsak dan za svoje zdravje?*, vnašanje vsebin zdravja v šolski prostor med tematskimi razrednimi urami in naravoslovni dnevi z zdravstvenimi vsebinami.
- Spodbujanju **telesne dejavnosti** so bile namenjene naloge *Skrb za lepo in pravilno držo*, *Ostanimo v kondiciji– šport za učitelje*, *Šolska športna liga*, *Jutranji krog*, *Pohodništvo za zdravo življenje*, *Korektivna gimnastika*, *Dan druženja in pohod treh generacij*, *Zlati sonček*, *Krpan*, *Rekreativni odmor*, *Obeležitev svetovnega dne hoje*, *Otroška olimpijada* in druga športna tekmovanja, pa tudi vključevanje v projekt *Fit Slovenija – svet gibanja, svet veselja*, spodbujanje k pešačenju v šolo in nazaj ali obiskovanje aktivnih športnikov.
- Da bi ohranili **zdravo in čisto okolje** so učenci in učitelji v sodelovanju z lokalno skupnostjo izvajali zbiralne akcije papirja, praznih kartuš in zamaškov, ločevali odpadke, s čebulnim testom preverjali kvaliteto vode v okolici šole, po šolah pa so tudi potekale delavnice kot je tista z naslovom *Čistim brez kemikalij*, odločili so se za sodelovanje pri akciji *Očistimo Slovenijo!* in za vključevanje v projekt *Varuj svojo kapljico vode* ter marsikje organizirali zeleno stražo.
- V okviru **zdravstvene vzgoje** so potekali projekti *Lastna higiena*, *Zdrava spolnost*, *Moje telo*, *Kakšne barve je spolnost?*, dnevi dejavnosti z naslovom *Jaz in zdravje*,

- delavnica o pravilnem in rednem umivanju rok, o brisanju nosu ter kihanju in kašljanju, projekt *Zdravi pod soncem – informiranost o posledicah sončenja za varno preživetje poletja*, priprave na tekmovanje iz nudenja prve pomoči, tematski roditeljski sestanki na temo preprečevanja okužbe s pandemsko gripo,
- Z namenom preprečevanja raznih vrst **zasvojenosti** so na šolah potekali projekti *Zdravo živim, ne kadim, Cigaretto? Ne!*, *Spodbujajmo nekajenje!*, *Nevarnosti in pasti interneta in pretirane rabe računalnika*, podpisovali so slovesne zaobljube o nekajenju, izvajali projekt *Kaj so droge?*, organizirali predavanja o novostih na področju drog za dijake namenjena zgodnjemu odkrivanju ekperimentiranja z drogami, vzpostavljaju vrstniške pomoči in obveščanju svetovalne službe, pripravili delavnice *Alkohol in mladi* za dijake, ter izobraževanja o tobaku in alkoholu za učiteljski zbor, november pa je tako ali tako bil mesec preventive namenjen osveščanju o škodljivih posledicah različnih navad.

Kot je razvidno iz spodnjega grafa, so v šolskem letu 2009/10 Zdrave šole najpogosteje izvajale akcije, projekte in programe s področja duševnega zdravja (12,3%), spodbujale zdrave prehranske navade (12%), si prizadevale za zdrav življenjski slog nasploh (10,3%), čim več gibanja (12,2%) in se posvečale ekološki problematiki (9,2%).

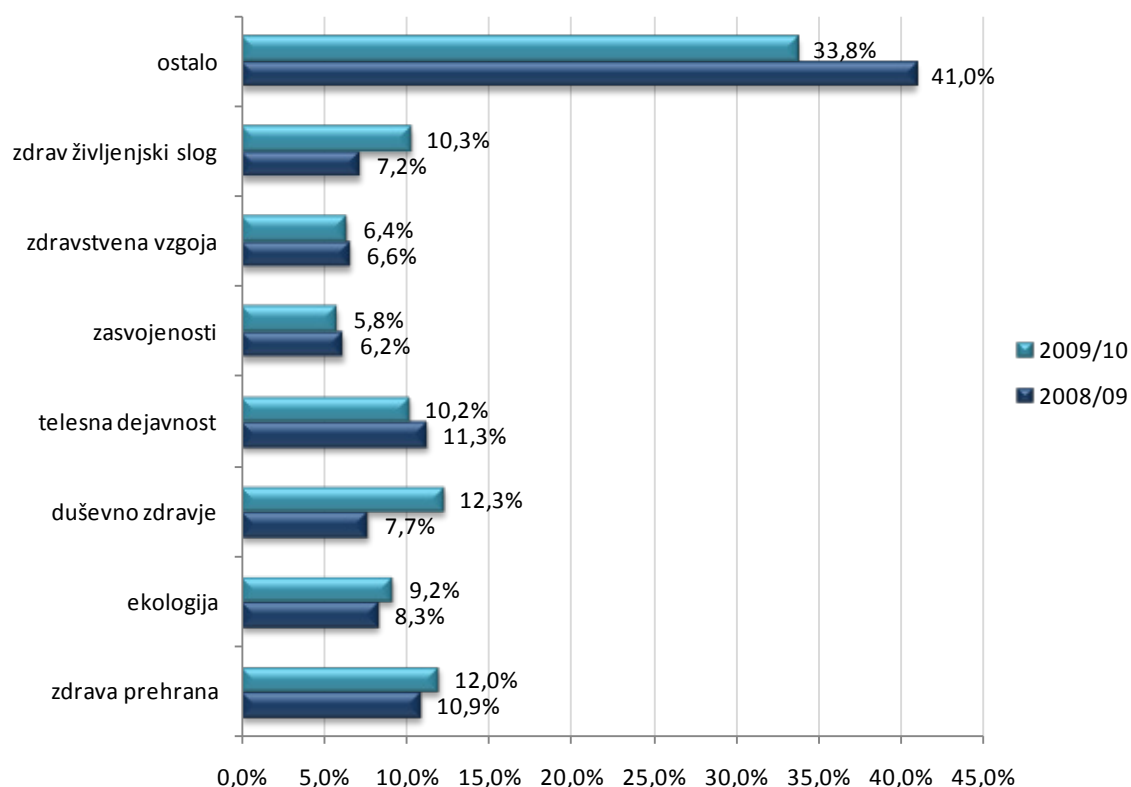
Slika 1. Vsebine v šolskem letu 2009/10

Časovna primerjava

V primerjavi s šolskim letom 2008/09, je v šolskem letu 2009/10 telesna dejavnost iz prvega (11,3%) padla na četrto mesto (10,2%). Zdrava prehrana z 10,9% v predpreteklem šolskem letu oz. 12% v lanskem šolskem letu ostaja na drugem mestu najpogosteje izvajanih vsebin. Ekologija je sicer porasla v odstotkih (iz 8,3% na 9,2%), a se je iz tretjega mesta spustila na peto. Duševno zdravje je v šolskem letu 2009/10 (z 12,3%) najbolj priljubljena vsebina, medtem ko je bilo v šolskem letu pred tem (s 7,7%) šele na četrtem mestu. **Zdrav življenjski slog je prišel iz petega na tretje mesto (iz 7,2% na 10,3%). Zdravstvena vzgoja je že dve šolski leti na šestem mestu in zasvojenosti na sedmem.**

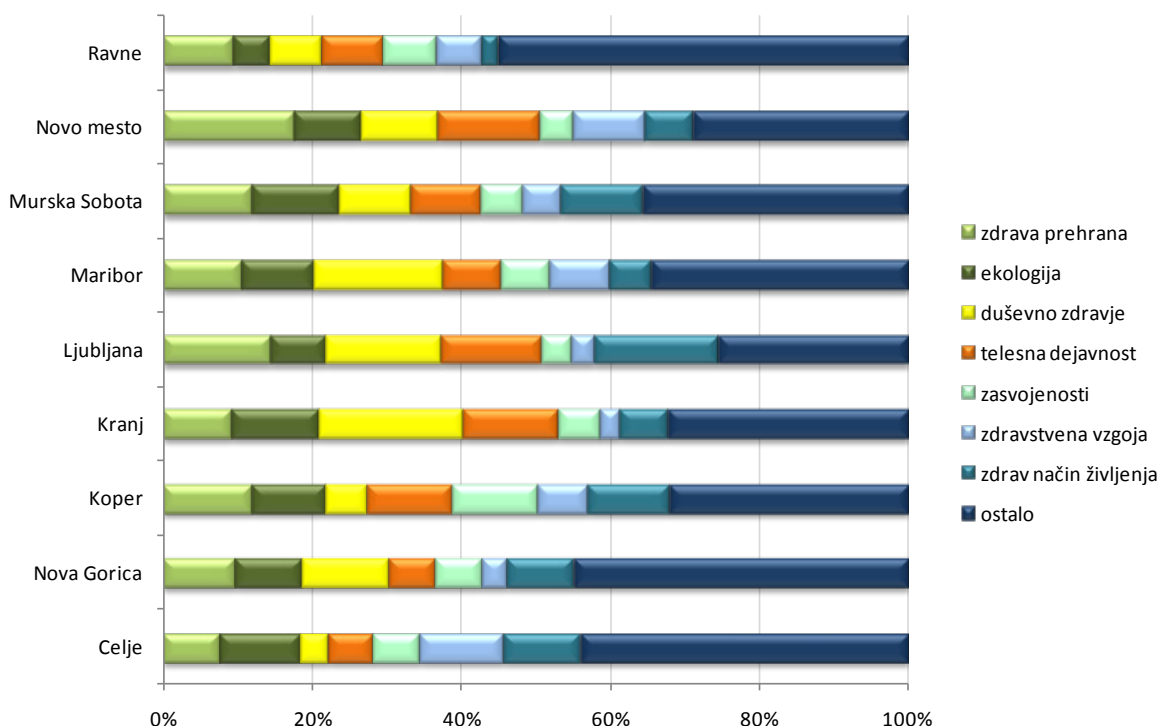
Poudarek na posameznih temah je bil v vsakem od preteklih dveh šolskih let drugačen že zato, ker je nanj vplivala izbrana rdeča nit. To je bila v šolskem letu 2008/09 Zdravi pod soncem, ko so Zdrave šole največ nalog izvedle na področju gibanja. V šolskem letu 2009/10 pa rdeča nit Odnos.si razloži veliko dela na področju duševnega zdravja, ki je bilo močno priljubljeno že v šolskem letu 2004/05.

Slika 2. Primerjava vsebin za šolski leti 2008/09 in 2009/10

Vsebine po regijah

Kakšna je bila zastopanost posameznih vsebin po posameznih regijah, prikazuje spodnji graf. Iz njega je razvidno, na primer, da je duševnemu zdravju kot najpopularnejši vsebini na ravni cele Slovenije, v regiji Celje pripadlo le 4% vseh zabeleženih nalog, v regiji Kranj pa kar 19,3%. Podobno zdrava prehrana kot druga najbolj priljubljena vsebina, med celjskimi Zdravimi šolami predstavlja le 7,7%, med novomeškimi šolami pa ji je pripadlo 17,6% do vseh izvedenih nalog. Podobno je nalog, katerih namen je krepitev zdravega življenjskega sloga na sploh, bilo v regiji Ravne samo 2,4% od vseh, v regiji Ljubljana pa celih 16,6%.

Slika 3. Vsebine v šolskem letu 2009/10 po posameznih regijah

1.2 Cilji Zdravih šol

Med 12 Cilji Zdravih šol so šole v šolskem letu 2009/10 najpogosteje sledile naslednjim ciljem:

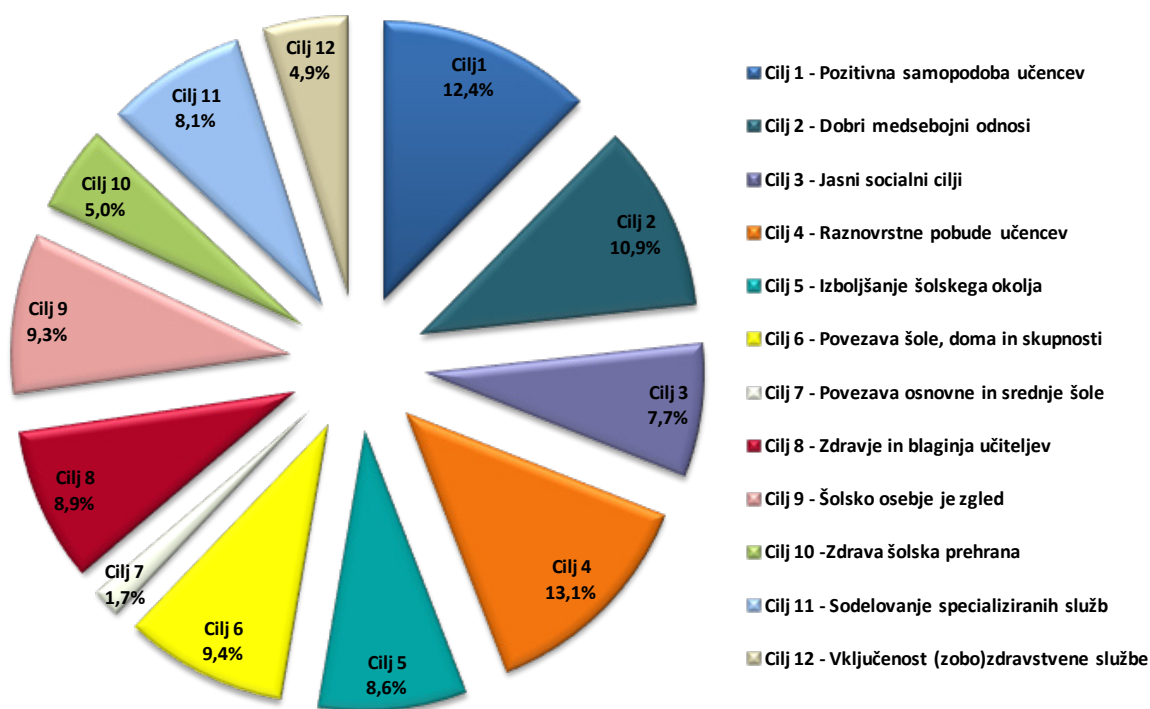
- Cilju št. 4: Vse učence bomo spodbujali k različnim dejavnostim tako, da bodo oblikovali raznovrstne pobude. (13,08%)
- Cilju št. 1: Aktivno bomo podpirali pozitivno samopodobo vseh učencev s tem, da bomo pokazali, da lahko prav vsak prispeva k življenju v šoli. (12,40%)

- Cilju št. 2: Skrbeli bomo za vsestranski razvoj dobrih medosebnih odnosov med učitelji in učenci, učitelji med seboj ter med učenci. (10,97%)
- Cilju št. 6: Skrbeli bomo za razvoj dobrih povezav med šolo, domom in skupnostjo. (9,44%)
- Cilju št. 9: Upoštevali bomo dejstvo, da so učitelji in šolsko osebje zgled za zdravo obnašanje.

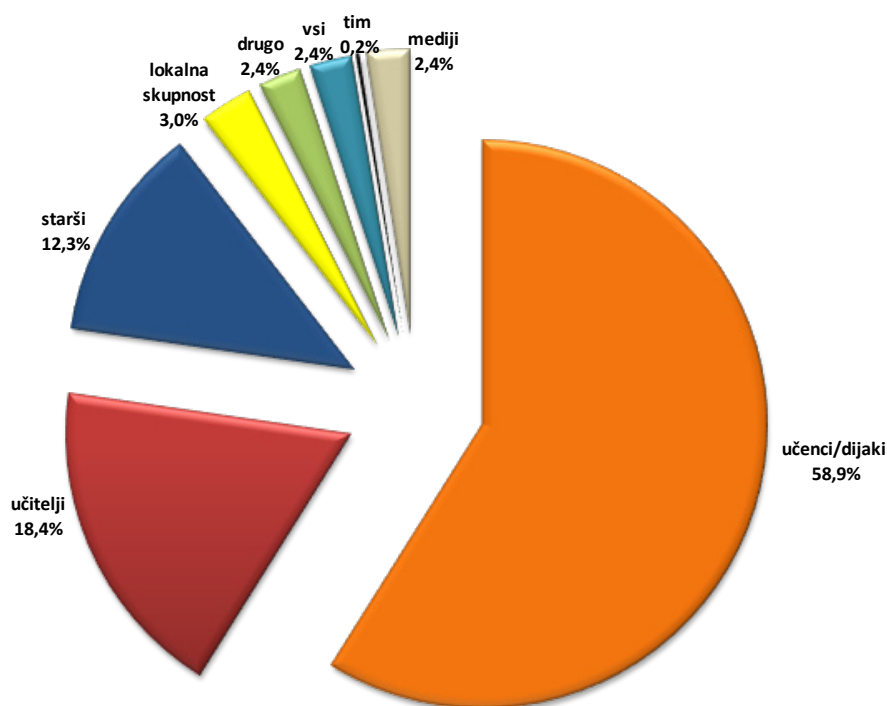
Cilji št. 4, 1, 2 in 6 so bili najpogosteje zasledovani že v šolskem letu 2008/09.

Slika 4. Cilji v šolskem letu 2009/10

1.3 Ciljne populacije

Tako kot vselej, je bilo tudi v šolskem letu 2009/10 daleč največ (58,9%) nalog v okviru Zdravih šol namenjenih učencem oziroma dijakom. V 18,4% so ciljna populacija določenih dejavnosti bili učitelji, v 12,3% starši otrok in v 3,0% lokalna skupnost. Z 2,4% ciljno populacijo predstavljajo druge, specifične ciljne skupine, celotno šolsko osebje in mediji. Šolski tim zdrave šole pa je bil ciljna populacija neke izvedene dejavnosti le v 0,2%.

Slika 5. Ciljne populacije v šolskem letu 2009/10

Tabela 1. Najpogostejše vsebine po posameznih ciljnih skupinah za šolsko leto 2009/10

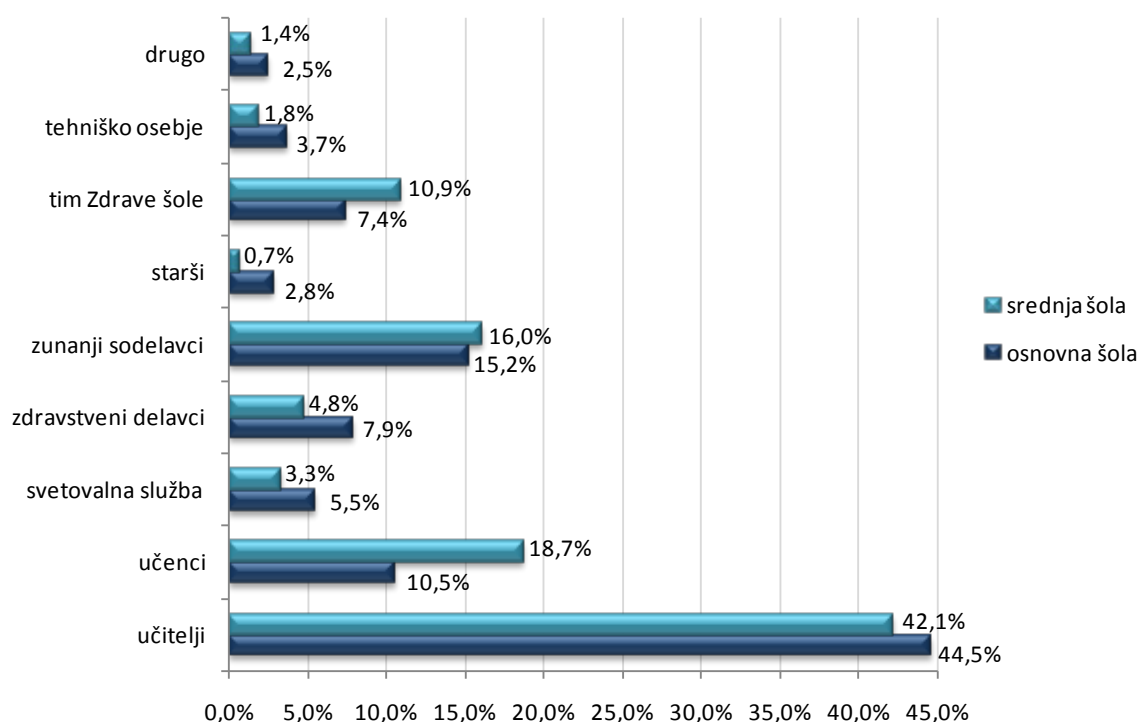
Rang	Učenci	Učitelji	Starši	Lokalna skupnost
1	Zdrava prehrana	Duševno zdravje	Duševno zdravje	Ekologija
2	Duševno zdravje	Ekologija	Zdrav način življenja	Telesna dejavnost
3	Zdrav način življenja	Zdrava prehrana	Telesna dejavnost	Družbeno koristno delo
4	Telesna dejavnost	Zdrav način življenja	Ekologija	Zdrava prehrana/ Duševno zdravje
5	Ekologija	Telesna dejavnost	Zdrava prehrana	Svetovni dnevi

1.4 Izvajalci

Kot navadno so največ, kar 44,2% vseh dejavnosti v okviru Zdravih šol tudi v šolskem letu 2009/10 izvedli učitelji. 15,3% nalog je takih, pri katerih so bili izvajalci njihovi zunanji sodelavci, 11,7% so jih izvedli učenci ali dijaki sami, 7,9% nalog so izvedli šolski timi Zdravih šol in 7,4% sodelujoča zdravstvena služba.

Posebno velikih razlik med izvajalci dejavnosti po osnovnih in srednjih šolah ni. Učitelji so s 44,5% v osnovnih in z 42,1% v srednjih šolah povsod največja skupina izvajalcev dejavnosti Zdravih šol. Še največja (za 8,2%) je razlika med osnovnimi in srednjimi šolami v nalogah, ki jih izvedejo učenci oz. dijaki sami, saj so osnovnošolci bili izvajalci 10,5% nalog, srednješolci pa 18,7%. V osnovnih šolah sta nekoliko bolj sodelujoči svetovalna in zdravstvena služba, saj je prva izvedla 5,5%, druga pa 7,5% nalog, v srednjih šolah pa so svetovalni delavci izvedli 3,3% nalog, zdravstveni delavci pa 4,8%. Bolj so bili v osnovnih šolah, ko so otroci še mlajši, vključevali tudi starši, saj so izvedli 2,8% nalog, v srednjih šolah pa le 0,7%. Za razliko od teh treh skupin izvajalcev, pa so se z 10,9% v dejavnosti zdravih šol nekoliko intenzivneje v srednjih šolah vključevali timi Zdravih šol, v osnovnih šolah pa so izpeljali le 7,4% nalog. Sodelovanje z različnimi zunanjimi sodelavci je potekalo povsod dobro, saj so ti v osnovnih šolah izvedli 16%, v srednjih šolah pa 15,2% nalog.

Slika 6. Izvajalci v šolskem letu 2009/10

Tabela 2. Najpogostejše vsebine po posameznih izvajalcih

Rang	Učitelji	Zunanji izvajalci	Učenci	Tim
1	Zdrava prehrana	Zdrav način življenja	Ekologija	Zdrava prehrana
2	Telesna dejavnost	Duševno zdravje	Zdrava prehrana	Ekologija
3	Duševno zdravje	Zasvojenosti	Duševno zdravje	Zdrav način življenja
4	Zdrav način življenja	Telesna dejavnost	Zdrav način življenja	Duševno zdravje
5	Ekologija	Ekologija	Svetovni dnevi	Telesna dejavnost

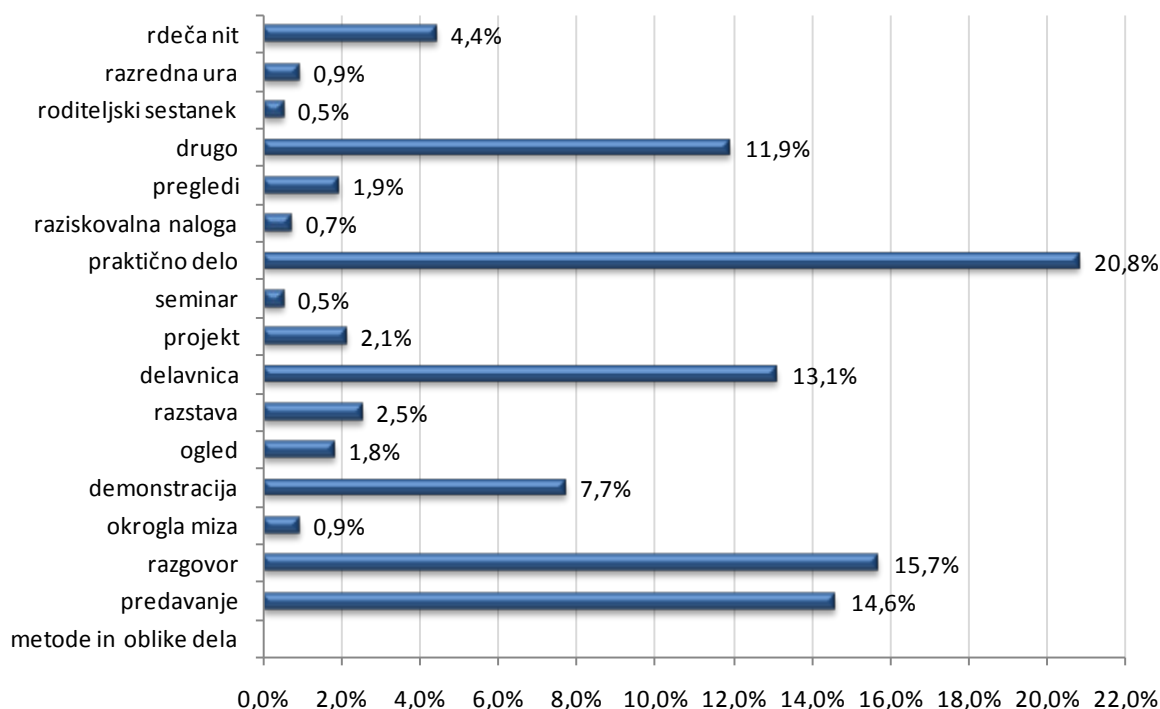
1.5 Trajanje nalog

Za 31 (1,1%) od 2857 nalog nimamo podatka o tem, kako dolgo je trajala njihova izvedba, ker vodje šolskih timov o tem niso poročale. Med nalogami, za katere je čas trajanja naveden, jih je bila v šolskem letu 2009/10 več kot polovica (52,2%) celoletnih ali celo večletnih, že utečenih projektov. Med ostalimi nalogami je bilo 27,1% enkratnih akcij, ki so trajale od enega do treh dni, 10,2% jih je trajalo najmanj en in največ tri mesece, 6,4% nalog je bilo tedenskih in 4,1% polletnih.

Največ, (to je 14,8%) celoletnih programov je bilo namenjenih spodbujanju zdrave prehrane, med polletnimi je bilo največ (19,1%) tistih, katerih cilj je spodbujati telesno dejavnost. Eno do tromesečnih dejavnosti je bilo največ (13,2%) zdravstveno vzgojnih, med tedenskimi so s 16,6% prevladovale take naloge, ki so namenjene zdravemu življenjskemu slogu in prav tako med najkrajšimi, eno do tridnevnimi akcijami, kjer je bilo s to vsebino 11,4% akcij.

1.6 Metode in oblike dela

Podobno kot v prejšnjih šolskih letih so se tudi v šolskem letu 2009/10 vsi izvajalci pri izvedbi svojih nalog v okviru projekta Zdrave šole največkrat posluževali praktičnega dela (20,8%) ali razgovorov (15,7%). Ne glede na to, za katero vsebinsko področje je šlo, so ga izvajalci pogosto podajali še v obliki predavanja (14,6%) ali pa so pripravili delavnice (13,1%).

Slika 7. Metode in oblike dela v šolskem letu 2009/10

Tabela 3. Najpogostejše vsebine po posameznih metodah dela

Rang	Praktično delo	Razgovor	Predavanje	Delavnice
1	Telesna dejavnost	Zdrava prehrana	Duševno zdravje	Duševno zdravje
2	Zdrava prehrana	Duševno zdravje	Zdrav način življenja	Zdrav način življenja
3	Ekologija	Zdrav način življenja	Zdrava prehrana	Zdrava prehrana
4	Duševno zdravje	Zdravstvena vzgoja	Zdravstvena vzgoja	Zasvojenosti
5	Zdrav način življenja	Zasvojenosti	Zasvojenosti	Svetovni dnevi

1.7 Rdeča nit

Zdrave šole v okviru izbrane rdeče niti izvajajo naloge, ki naj bi imele dodano vrednost in pomenijo nekaj novega v smislu dejavnosti, metod, analize stališč, vrednot ... Vsaka šola v mreži naj bi si vsako šolsko leto zastavila vsaj eno nalogo, ki ni med običajnimi, kakršne šolski timi Zdravih šol že redno izvajajo v okviru določenih vsebin. Kot že v letu pred tem, je tudi v šolskem letu 2009/10 **rdeča nit** imela naslov **Odnosi**. Zaradi vsebinske raznolikosti, ki jo zaobjema ta slogan, saj obravnava odnos do soljudi, hrane, lastnega telesa, okolja ... zabeleženi podatki verjetno ne prikazujejo

popolnoma realno dejanskega poglobljenega obravnavanja te široke tematike. V poročilih o delu v okviru Zdravih šol namreč ob dejavnostih na temo odnosov, šolski timi niso vselej izrecno navedli, da gre za rdečo nit.

Zato moramo dopustiti možnost osebne interpretacije regijskih koordinatorjev, ki so podatke zbirali in beležili, ali gre dejansko za poglobljeno delo na izbrano temo odnosov ali za »še eno« nalogo v nizu tistih na temo duševnega zdravja, zdravih prehranskih navad, gibanja, ekologije ... Odstotek dejansko zabeleženih nalog v okviru odnosa do ... ostaja približno enak, saj jih je bilo v šolskem letu med vsemi dejavnostmi 4,6%, v šolskem letu 2009/10 pa 4,4%. Povedano še drugače: preteklem šolskem letu se je 116 šol od 235, s katerih so šolski timi poslali izpolnjene preglednice, vključilo v poglobljeno delo na temo Odnos.si, oziroma so med drugimi nalogami izvedle najmanj eno dejavnost v okviru rdeče niti. Dopuščamo pa možnost, da je bilo nalog v okviru rdeče niti na šolah lahko še več, le zabeležene s strani šolskih timov oz. prepoznane s strani regijskih koordinatorjev niso bile.

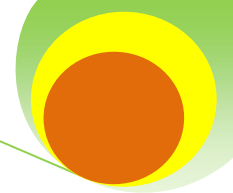
Največ, kar 113 nalog (40,8%) izvedenih v okviru rdeče niti, tako kot tudi med vsemi dejavnostmi sploh, spada na področje duševnega zdravja. Tej vsebini pod naslovom Odnos-si sledijo zdrav življenjski slog (15,2%), ekologija (10,5%), zdrava prehrana (5%) in družbenokoristno delo (4%).

»Kako se razumem z avtoritetami?«, »Komunikacija«, »Odnosi v družini«, »Sončna sporočila«, »Romska kultura«, »Odnosi do drugih, drugačnih, do zdravja«, »Kako živijo v Afriki?«, »Pomagajmo starejšim!«, »Jaz sem takšen, si ti drugačen?«, »Zakaj so droge nevarne?« ali »Zastrupljanje matere Zemlje«, »Moj odnos do hrane« je le nekaj izmed naslovov nalog, ki jih povezuje rdeča nit Odnos-si.

2. Evalvacija

2.1 Ocena uspešnosti izvedenih nalog

V vsakem šolskem letu naj bi načeloma vse izvedene naloge šolski timi evalvirali dvakrat. Ocena uspešnosti temelji na kriterijih, ki si jih šolski tim zastavi za vsako nalogo posebej. Za šolsko leto 2009/10 je med skupno 2857 nalogami 99 (3,5%) nalog ostalo neocenjenih kot se pri določenem odstotku nalog primeri vsako šolsko leto. Šolski timi namreč včasih vsebinsko zasnovano in izvedbo naloge težko ocenijo, saj se subjektivne ocene posameznih članov lahko razhajajo, ali pa na oceno, po tem, ko je neka akcija, projekt ali program že zaključen, celo pozabijo. Med tistimi programi, projekti in akcijami, ki so ocene dobile, jih je bila velika večina (91,3%) izvedenih uspešno (ocenjeni s 4 ali 5), 6,2% pa delno uspešno (ocenjeni s 3). Za 0,4% nalog so njihovi ocenjevalci presodili, da so bile izvedene neuspešno (ocenjenih z 2 ali 1), 2,2% pa jih je ostalo neizpeljanih.

2.2 Kako naprej?

Pri 105 nalogah od kupno 2857 (3,7%%) se šolski timi niso opredelili glede njihovega nadaljevanja, za ostale programe, projekte in akcije pa je znano, ali se bodo nadaljevali ali ne. In sicer jih bodo na šolah 66,2% nadaljevali ali ponovili, 11,5% jih bodo ob ponovni izvedbi nekoliko spremenili ali dopolnili, pri 8,7% nalog pa bodo v šolah na podlagi izkušenj razvijali nove oblike dela.

2.3 Povzetek

Če povzamemo: od šolskega leta 2007/08 do šolskega leta 2009/10 je postopoma potekal prenos koordinacije projekta Zdrave šole na regijske zavode za zdravstveno varstvo. 235 osnovnih in srednjih šol je izvedlo 2857 nalog oz. vsaka v povprečju 12. Najbolj intenzivno so se posvečale dejavnostim s področij duševnega zdravja, zdrave prehrane, spodbujanja zdravega življenjskega sloga nasploh, pa tudi telesne dejavnosti in ekologije. V primerjavi z lanskim šolskim letom, ko so bile najpogostejše vsebine telesna dejavnost, zdrava prehrana, ekologija, duševno zdravje in zdrav način življenja pa sta bila na četrtem in petem mestu. Vsa leta so torej izstopajoče iste vsebine, le vrstni red pogostosti se spreminja. Največkrat je bil cilj tega spodbujati učence k raznovrstnim pobudam in podpirati njihovo samopodobo, razvijati dobre odnose med učenci in učitelji, skrbeti za razvoj dobrih povezav med šolo, domom in skupnostjo ter skrbeti, da je šolsko osebje zgled za zdravo obnašanje. Največ nalog so na osnovnih kot na srednjih šolah izvedli učitelji sami; najpogosteje so bile namenjene otrokom, pri čemer so največkrat uporabili metodo praktičnega dela. Več kot polovica vseh nalog je trajala celo leto in velika večina jih je bila izvedenih uspešno.

Pomembni dogodki v šolskem letu 2009/2010

Zdrave šole so tudi v šolskem letu 2009/10, kot že v šolskem letu pred tem, v okviru krovne teme **Odnos-si** namenjale več pozornosti spodbujanju in omogočanju pozitivne samopodobe, izražanju čustev, učenju dobre komunikacije, socialnih veščin, mirnemu razreševanju konfliktov... Z različnimi projekti so pedagogi učencem skušali pomagati oblikovati odnos do okolja, zdrave prehrane, gibanja, zasvojenosti, higiene, prostega časa, uporabe računalnika ... , skratka – do zdravja in življenja nasploh.

»Gre za zelo kompleksno temo, ki predstavlja priložnost za obravnavo najrazličnejših področij zdravja in pomaga mladim ljudem s pomočjo aktivnih oblik in metod dela izoblikovati odnos do njih samih. Največji del nalog pa je osredotočenih na komunikacijo, ki je srž vsakega odnosa,« je ob nacionalnem srečanju z naslovom Odnos-si, ki je potekalo **3. novembra** 2009 na ZZV Ljubljana, zaradi velikega zanimanja pa so ga organizatorji ponovili še **11. decembra 2009**, povedala Mojca Bevc Stankovič, nacionalna koordinatorica Slovenske mreže Zdravih šol.

Ker smo na Inštitutu za varovanje zdravja že od leta 1993 koordinirali Slovensko mrežo zdravih šol in pri tem pridobili bogate izkušnje s promocijo zdravja v šolskem okolju, smo v tem videli priložnost, da uspešen sistem dela prenesemo na vse

slovenske šole. Ko smo se uspešno prijavi na razpis Ministrstva za šolstvo in šport ter pridobili sredstva iz Evropskih socialnih skladov, smo leta 2008 pričeli razvijati model Zdrav življenjski slog v osnovni šoli.

Pri svojih prizadevanjih za vključitev vsebin zdravja v šolski prostor smo kot izredno pomembne prepoznali štiri vsebine: duševno zdravje, rabo alkohola in tobaka, zdravo prehrano in gibanje. S štirimi konzorcijskimi partnericami OŠ Bistrice ob Sotli, OŠ Cirila Kosmača Piran, OŠ Janka Kersnika Brdo in OŠ Prežihovega Voranca Maribor, ki so hkrati Zdrave šole, smo skupaj pripravili pilotski projekt sistematičnega uvajanja omenjenih vsebin v šolski kurikulum.

Na koncu smo v okviru modela Zdrav življenjski slog v osnovni šoli 8. 6. 2010 organizirali tudi **zaključno konferenco »Kako do zdravja v šolskem kurikulumu?«**, kjer smo predstavili model strokovni javnosti ter odločevalcem, za katere smo menili, da lahko kakorkoli prispevajo pri vključevanju vsebin zdravja v šolski kurikulum na nacionalni ravni.

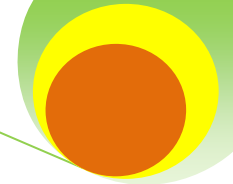

Zaključna predstavitev modela Zdrav življenjski slog v šolah in okrogla miza Kako do vsebin zdravja v šolskem kurikulumu?

Zaključnemu dogodku, ki se ga je udeležilo veliko število predstavnikov Zdravih šol, je prisostvovala tudi Ann Lee, strokovna sodelavka na Evropski mreži Zdravih šol (Schools for Health) iz Nizozemskega inštituta za promocijo zdravja. Tekom svojega tridnevnega obiska v Sloveniji, je na Inštitutu za varovanje zdravja strokovnjakom s področja javnega zdravja predavala o celostnem pristopu k promociji zdravja v šolskem okolju ter svoje dolgoletne izkušnje z vključevanjem vsebin zdravja v šolski kurikulum podala predstavnikom Ministrstva za šolstvo, Ministrstva za zdravje in Zavoda za šolstvo.

»Moj obisk pri vas je bil nadvse zanimiv. Veliko sem izvedela o vaši deželi in o vašem strokovnem delu. Prepričana sem, da imate potencial, da razvijete močno partnerstvo, ki bo obrodilo sadove in da boste premaknil razvoj promocije zdravja v šolah do nove, vznemirljive faze« je vtise o svojem delovnem obisku v Sloveniji strnila predstavnica Evropske mreže Zdravih šol.

Zaključna konferenca in okrogla miza sta bili sklepni dogodek šolskega leta 2009/10. Z delom na rdeči niti Odnos-si pa so se članice Slovenske mreže Zdravih šol odločile nadaljevati tudi v šolskem letu 2010/11.

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA REPUBLIKE SLOVENIJE

Dostopno na spletni strani

www.ivz.si

November, 2010

